

Afgørelser – Reg. nr.: 01404.01

Fredningen vedrører: Møgelbjerg

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

14-06-1984, 19-10-1950

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

REG. NR. 1404 A

14/
16-84

U D S K R I F T

A F

F O R H A N D L I N G S P R O T O K O L L E N

F O R

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMTS NORDLIGE FREDNINGSKREDS.

-----ooooo000ooooo-----

lu.

År 1984, den 14. juni, traf fredningsnævnet for Århus amts nordlige fredningskreds i

F.S. 243/79

Sag ang. fredning af planten

Hjorteroeds voks eplads ved Møgel-

bjerg, del af matr. nr. 17 a Gre-

nå markjorder,

sålydende

F R E D N I N G S A F G Ø R E L S E:

Under denne sag har Danmarks Naturfredningsforening ved skrivelse af 7. november 1983 begæret fredningssag rejst for et areal i den nord/nordvestlige del af Grenå's udkant, hvor planten Hjortetrod vokser. Det pågældende areal, der er på ca. 1,1 ha., er beliggende på en del af matr. nr. 17 a Grenå markjorder og tilhører Grenå kommune.

Forslaget går ud på, at lokaliteten beskyttes ved hjælp af en række fredningsbestemmelser med det formål at bevare området som voksested for Hjortetrod.

I forslaget hedder det bl.a.:

"Områdets beskrivelse og motiveringen for fredningen.

Den botaniske lokalitet består af et gammelt grusgravningsområde, som er beliggende i et forholdsvis nyudstykket parcelhuskvarter. Således afgrænses to af grusgravens sider af parcelhushaver, medens de to øvrige sider af grusgraven afgrænses af hhv. Bellisvej og den asfalterede Violsti.

Hjortetroden er en dunet, robust plante, ca. 60-100 cm. høj med dobbelt fjersnit-delte blade og hvide blomster,

Den forekommer i grusgravens østligste del indenfor et forholdsvis begrænset område. Hjortetroden har tidligere vokset endnu østligere i grusgraven på et areal, som i dag ligger umiddelbart op til Violstien. Forekomsten dengang gav anledning til, at der gennemførtes en fredning af denne vokseplads samt af de nærmeste omgivelser ved fredningskendelse af 19.10.1950

Voksepladsen i dag ligger delvis uden for den gennemførte fredning i 1950 og ligger i denne frednings beskyttelseszone, som ikke yder Hjortetrod en fuldstændig beskyttelse. På grund af den manglende beskyttelse af Hjortetroden, og da grusgraven må betragtes som et potentielt spredningsområde, finder foreningen, at den gamle fredning bør revideres.

Ud fra sin udbredelse må planten betegnes som sjælden.

Den findes kun 4 steder i Jylland, og må her betegnes som regionalt sårbar og truet, medens den på øerne er lidt mere hyppig.

Frednings- og byplanmæssige forhold.

I henhold til den af statens naturfrednings- og landskabskonsulent og fredningsplanudvalget udarbejdede oversigt over fredningsområdernes kvalitet fra 1972 er området klassificeret i zone III: område af ringe naturfredningsmæssig værdi.

.....
Området er beliggende i byzone."

Naturfredningsforeningen har i sit forslag nærmere redegjort for, hvilke bestemmelser der bør fastsættes i fredningsafgørelsen som gældende for området.

Det bemærkes, at fredningsnævnet for Randers Amtsraads-kreds ved kendelse af 19. oktober 1950 traf bestemmelse om fredning af planten Hjorterods vokseplads på et nærmere angivet areal af matr. nr. 16 a og 17 Grenå Købstads markjorder, ligesom der ved kendelsen oprettedes en beskyttelseszone på 20 meter fra voksestedets grænser omfattende dele af det daværende matr. nr. 16 a, 17 og 25 a smst. Der henvises vedrørende fredningens grænser til vedhæftede rids. Nærværende sag er opstået i forbindelse med en ansøgning fra ejeren af matr. nr. 17 be Grenå markjorder, om tilladelse til at erhverve den del af matr. nr. 17 a, der ligger øst for matr. nr. 17 be og i beskyttelseszonen omkring det fredede areal.

Forslaget har været drøftet på et offentligt møde den 16. marts 1983 og har været bekendtgjort i Statstidende den 19. januar og i Grenå Bladet den 24. januar 1983. Der har herefter mellem

Danmarks Naturfredningsforening og Grenå kommune været ført forhandlinger, der har resulteret i visse ændringer i forslaget, herunder af fredningsgrænserne. Endvidere er der mellem Århus amtskommune, amtsfredningskontoret, og foreningen opnået enighed om et forslag til plejeplan, og dette forslag er tiltrådt af Grenå kommune, der indtil videre har erklæret sig indforstået med at forestå plejen på amtskommunens ansvar.

Danmarks Naturfredningsforening har tilkendegivet, at det er underforstået i fredningsforslaget, at fredningen i henhold til nævnets kendelse af 19. oktober 1950 ophæves, såfremt fredningen gennemføres i overensstemmelse med forslaget, da størstedelen af det oprindeligt fredede område nu er under landbrugsmæssig drift, og da Hjorterod ikke vokser uden for det areal, der nu foreslås fredet. Hverken amtsfredningskontoret, Grenå kommune eller Naturfredningsrådet har haft indvendinger herimod.

Sagen har været behandlet på et møde i nævnet den 30. april 1984, hvorunder Danmarks Naturfredningsforening, amtsfredningskontoret og Grenå kommune anbefalede, at fredningen gennemføres i overensstemmelse med det reviderede forslag.

Grenå kommune har frafaldet krav på erstatning.

Af de grunde, der er nævnet af naturfredningsforeningen, finder fredningsnævnet, at området bør fredes som nedenfor bestemt, jfr. naturfredningslovens § 1.

1. FREDNINGENS FORMÅL.

Fredningen har til formål at bevare og skabe de bedst mulige trivselsbetingelser for planten Hjorterod, at sikre lokaliteten som et spredningsområde for denne plante, samt at sikre at ad-

gangen til området sker i overensstemmelse med nævnte bevaringsformål.

2. FREDNINGENS OMFANG.

Fredningen omfatter del af matr. nr. 17 a Grenå markjorder, der fremgår af vedhæftede rids.

2. FREDNINGENS INDHOLD.

A. Bestemmelser vedrørende bebyggelse m.v.

1. Bebyggelse og opstilling af boder, skure eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted.
2. Etablering af pelsdyr- og fjerkræfarme, fasanerier samt drivhusgartnerier m.v. skal ikke være tilladt.
3. På de fredede arealer er ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder udnyttelse af forekomster i jorden samt opfyldning og planering, ikke tilladt, jfr. dog pkt. C.
4. De fredede arealer må ikke benyttes til motorbane, skydebane, flyveplads, oplags- eller lossepladser, bilophugningsplads eller lignende eller til henkastning af affald.
5. Vejanlæg og -reguleringer må ikke foretages.

B. Bestemmelser vedr. arealernes benyttelse.

1. Arealerne må ikke yderligere afvandes, opdyrkes eller tilplantes.
2. Yderligere spildevandstilledning og yderligere tilledning af vand må ikke finde sted. Dog skal det fortsat være tilladt for Grenå kommune at anvende den store grusgrav som regnvandsbassin.
3. Sprøjtning med pesticider samt gødskning må ikke finde sted.

C. Bestemmelser vedrørende naturpleje.

Med henblik på at skabe optimale livsbetingelser for planten Hjortetrod, herunder

- a) hindre opvækst af nye træer og buske,
- b) sinke en akkumulering af organisk stof og dermed grønsvæddannelse, og
- c) forårsage en vis urolighed i jordbunden,

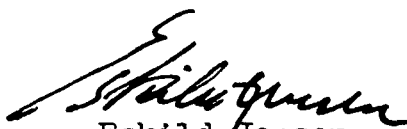
udføres om efteråret en ikke for tæt slåning, gerne med le, og med fjernelse af det afslåede med rive, idet der skal drages omsorg for, at der ikke fjernes frø fra Hjortetrodsplanter.

Foranstående retningslinier kan revideres ved en ny aftale mellem Danmarks Naturfredningsforening, Århus amtskommune og Grenå kommune i det omfang, det tilsiges af indvundne erfaringer.

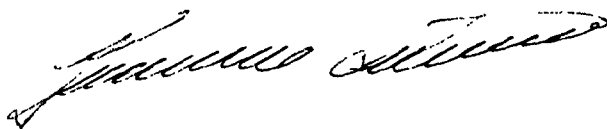
Fredningsnævnets kendelse af 19. oktober 1950 (F.S. 39/48) om fredning af matr. nr. 25 a m.fl. Grenå købstads markjorder, hvorpå der vokser Hjortetrod, ophæves.

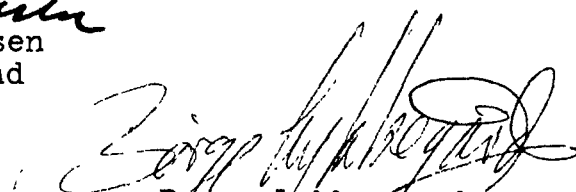
Afgørelsen kan i medfør af naturfredningslovens § 26 indbringes for Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K, af forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Eskild Jensen
fg. formand

Gunnar Iversen
kommunevalgte medlem

Børge Lykkegaard
amtsrådsvalgt medlem

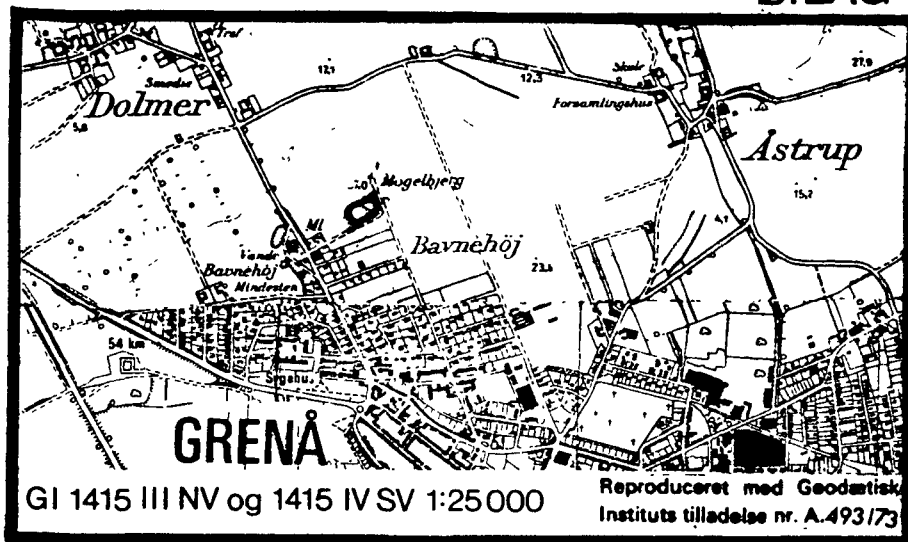
Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Århus amts nordlige fredningskreds,
den 14. juni 1984.

Eskild Jensen
fg.

BILAG 1

Hjorterod ved Møgelbjerg

Del af
Grenå Markjorder
Grenaa Kommune
Århus Amtskommune

Udfærdiget i august 1982
Ændret i september 1983

DN 1979
23-09

Kopiens rigtighed bekræftes
København d. 16.9.1983.

O. H. H. Jnr.
Landinspektør

O.H.H Jnr, 83-39

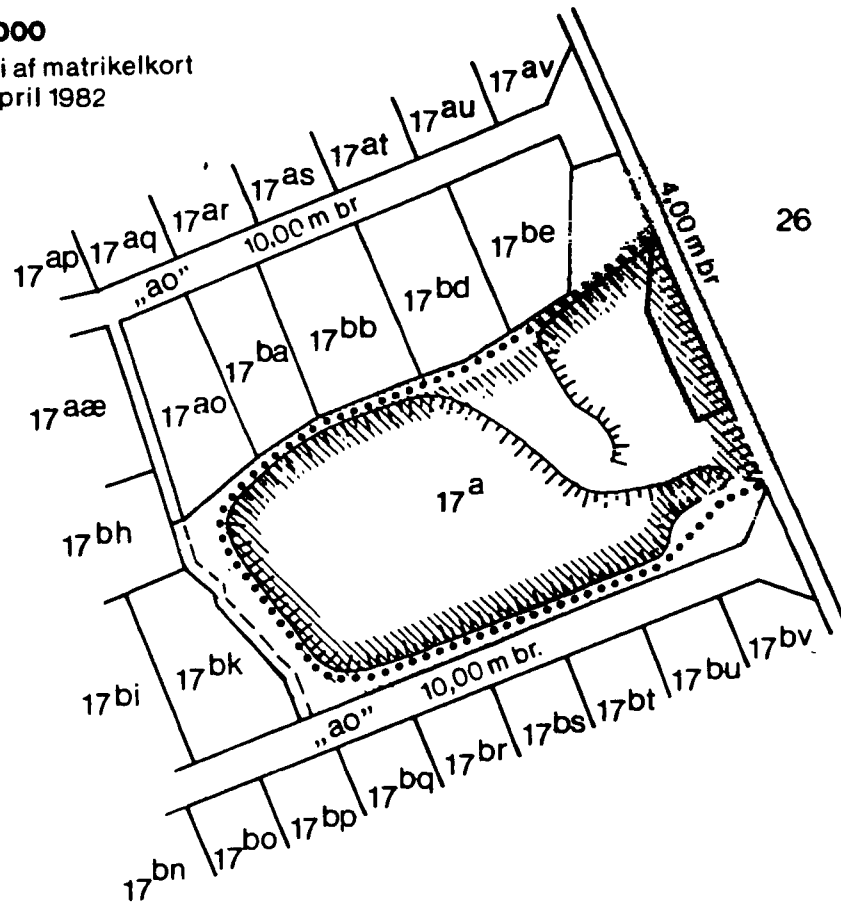

Målestok 1:2 000

100 50 0 100 M

1:2000

Kopi af matrikelkort
af april 1982

Signaturforklaring:

- Foreslået fredningsgrænse
- Eksisterende sti
- Skrænt, efter luftfoto af 1.6.1979 og tidl. fr.kort
- Eksisterende fredning fra 1950 med det i kendelsen "røde areal" indtegnet

FREDNINGSNÆVNET >

Afskrift.

Matr.nr. 16a m.fl. Grenå købstads markjorder.
24' apr. 1951 201.

Anmelder: Fredningsnævnet
for Randers amtsrådskreds.

OPHÆVET ved afgøvelse af 14/6 1984.

År 1950 den 19' oktober blev i fredningssagen:

F.s. 39/48

Fredning af matr.nr. 25a m.fl. Grenå købstads
markjorder, hvorpå der vokser Hjorteroed (seseli
libanotis)

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

I årene 1944-45 forhandlede Danmarks Naturfredningsforenings naturvidenskabelige udvalg med vognmand H. Trolle Christensen, Grenå, og gårdejer Niels I. M. Steffensen, Grenå mark, som ejere H. Trolle Christensen af matr.nr. 25a og Steffensen af matr.nr. 16a og 17, alle af Grenå købstads markjorder, angående fredning af voksestedet for planten "Hjorteroed (seseli libanotis), hvilken plante vokser på dele af de nævnte matr.nr., således som dette fremgår af et under sagen fremlagt kort betegnet med rosa.

Da udvalget ikke kunne opnå nogen forligsmæssig ordning med ejerne, indbragtes sagen for Fredningsnævnet for Randers amtsrådskreds.

Nævnet optog derefter forhandlinger med ejerne, hvorefter der rettedes henvendelse til Danmarks Naturfredningsforening, der derefter endelig angav fredningskravet.

Det fremgår af sagen, at på det område, der foreslås fredet, findes det sidst kendte voksested i Jylland for planten "Hjorteroed" (seseli libanotis), og sagen skønnes derfor egnet til at fremmes i medfør af naturfredningslovens § 1, 2. stk.

Det af Danmarks Naturfredningsforening fremsatte fredningskrav er følgende:

1. Der må ikke på området foretages planering, afgravning eller påfyldning og ikke henkastes affald.
2. Området må ikke opdyrkes og ikke gøres til genstand for græsning, høslagning, afbrænding eller anden behandling, hvorved den vilde vegetation kan lide skade.
3. Der må ikke på arealet eller i en afstand af 20 m. fra dets grænser plantes træer, opføres bebyggelse eller anbringes skure, boder eller lignende, og eventuelle selvsåede træer og buske skal fjernes.

Det forbeholdes dog gårdejer N. I. M. Steffensen at anlægge hønseri på det areal, der på kortet er angivet som "dyrket bund af gammel grusgrav", dog på vilkår, at han med et forsvarligt hønsehegn holder hønsene borte fra skrænterne. De til hønseriet nødvendige træhuse kan placeres på arealets sydvestlige del.

På fredningsmødet den 26/7 1950 har gårdejer Steffensen tilbudt at frede en del af voksestedet, indtegnet med højrsødt på det fremlagte kort bilag 11, og har i erstatning krævet 300,- kr., forudsat at fredningen indskrænkes til dette areal. Tilbudet er afhængigt af, at arealet indhegnes på det offentliges bekostning, hvorefter Steffensen forpligter sig til at vedligeholde hegnet.

Under forudsætning af, at Steffensens tilbud modtages, frafalder Trolle Christensen ethvert erstatningskrav.

Lærer Abildtrup, der under sagen har været tilkaldt af nævnet, har påvist planten på Åstedet. Han har forklaret, at han har kendt plantens voksested i de sidste ca. 25 år. Han har i den tid kun fundet den i større antal på det areal, Steffensen tilbyder at frede. Udover dette areal vokser Hjortetrod kun ganske spredt på de tilstødende arealer, og specielt har han aldrig fundet planten på den sydvendte nordskråning af den gamle grusgrav. Han angiver som årsag hertil, at jordbunden er for tør på grund af sydsolen, samt at skråningen er meget udsat for blæst.

Gårdejer Steffensen har, såfremt hans tilbud ikke modtages, men sagen gennemføres efter Naturfredningsforeningens forslag, i erstatning krævet 1.000,- kr., og vognmand Trolle Christensen har krævet 1.200,- kr.

Efter det oplyste finder nævnet, at sagen bør fremmes i overensstemmelse med det af Steffensen fremsatte tilbud.

Det areal, der ses indtegnet med højrode linier på det kendelsen vedhæftede kort, behæftes med følgende servitut:

- I. Der må ikke på arealet foretages planering, afgravning eller påfyldning og ikke henkastes affald.
- II. Området må ikke opdyrkes eller gøres til genstand for græsning, hoeslagning eller anden behandling, hvorved den vilde vegetation kan lide skade.
- III. Området indhegnes på Fredningsnævnets foranstaltning, hvorimod det påhviler ejeren af matr.nr. 16a og 17 vedligeholdelsespligt af hegne efter nævnets anvisning.

På det areal, der ligger indenfor den på kortet med blå optrukken linie vil der være at lyse sålydende servitut:

- IV. Der må ikke på voksestedet, der er indtegnet med højrode linie, eller en afstand af 20 m. fra dets grænser, plantes træer, opføres bebyggelse eller anbringes skure, boder, master eller lignende, og eventuelle så såede træer og buske vil være at fjerne på Danmarks Naturfredningsforenings initiativ og bekostning. Dette område er angivet med dybgrøn farve.

De under I, II, III nævnte servitutter vil være at lyse som servitutstiftende på matr.nr. 16a og 17, hvorhos den under IV nævnte servitut vil være at lyse på matr.nr. 25a, 16a og 17.

Panthaverne har været tilvarslede, men har ikke rejst krav om andel i det eventuelle erstatningsbeløb.

I erstatning tillægges der gårdejer Steffensen 300,- kr. samt til indhegning 200,- kr., der i henhold til naturfredningslovens § 17, stk. 2 udred af statskassen med 2/3 og Grenå kommunekasse med 1/3.

Påtaleberettiget er Naturfredningsnævnet for Randers amt og Danmarks Naturfredningsforening hver for sig eller i forening.

T h i b e s t e m m e s :

Der pålægges matr.nr. 16a og 17 af Grenå købstads markjorder følgende servitutter:

Det areal, der ses indtegnet med højrode linier på det kendelsen vedhæftede kort, behæftes med følgende servitut:

- I. Der må ikke på arealet foretages planering, afgravning eller påfyldning og ikke henkastes affald.
- II. Området må ikke opdyrkes eller gøres til genstand for græsning, h-

slagning eller anden behandling, hvorved den vilde vegetation kan lide skade.

III. Området indhegnes på fredningsnævnets foranstaltning, hvorimod de påhviler ejeren af matr.nr. 16a og 17 vedligeholdelsespligt af he efter nævnets anvisning.

Der pålægges matr.nr. 16a, 17 og 25a af Grenå købstads markjorder sålydende servitut:

Der må ikke på voksestedet, der er indtegnet med højrsd linie el. i en afstand af 20.m. fra dets grænser plantes træer, opføres bebyggelse eller anbringes skure, boder, master eller lignende, og eventuelle selvsåede træer og buske vil være at fjerne på Danmarks Naturfredningsforenings initiativ og bekostning. Dette område er angivet med dybgrøn farve.

I erstatning til gårdejer M. Steffensen, Grenå mark, udredes 300,- kr. samt til indhegning af det fredede område 200,- kr. med $\frac{2}{3}$ fra statskassen og $\frac{1}{3}$ fra Grenå kommunekasse.

Påtaleberettiget er Naturfredningsnævnet for Randers amt og Danmark Naturfredningsforening hver for sig eller i forening.

Chr. Laursen. Riis. Arne Larsen-Ledet.

Opmærksomheden henledes på, at De, såfremt De har nogen indsigelse mod denne kendelse, selvstændigt må anke den til overfredningsnævnet inden 1 uger fra forkyndelsen, jfr. naturfredningsloven nr. 140 af 7/5 1937 § 19 stk. 2.

Begæres tinglyst servitutstiftende på matr.nr. 16a og 17 Grenaa købstads markjorder f.s.v. angår punkt I, II og III og på matr.nr. 25a, 16a og 17 ibid. f.s.v. angår punkt IV.

Grenaa, den 24. april 1951.

Riis.

Indført i dagbogen for retskreds nr. 57, Grenaa købstad m.v. den 24. april 1951.

Lyst. Tingbog Akt: Skab C nr. 97 og C 536

lyst på matr.nr. 17 og 26 Grenaa købstads markj.

Iflg. lmbst.skr. af 2/11 1950 er mtr.nr. 16a udgået af matriklen og areale inddraget under matr.nr. 17 og mtr.nr. 25a udgået af matriklen og arealet inddraget under mtr.nr. 26.

Riis.

-:- -:- -:-
Afskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for
Randers Amt. 22 OKT. 1953

K. M.

Fog